

Narod na recept

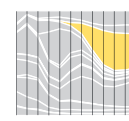
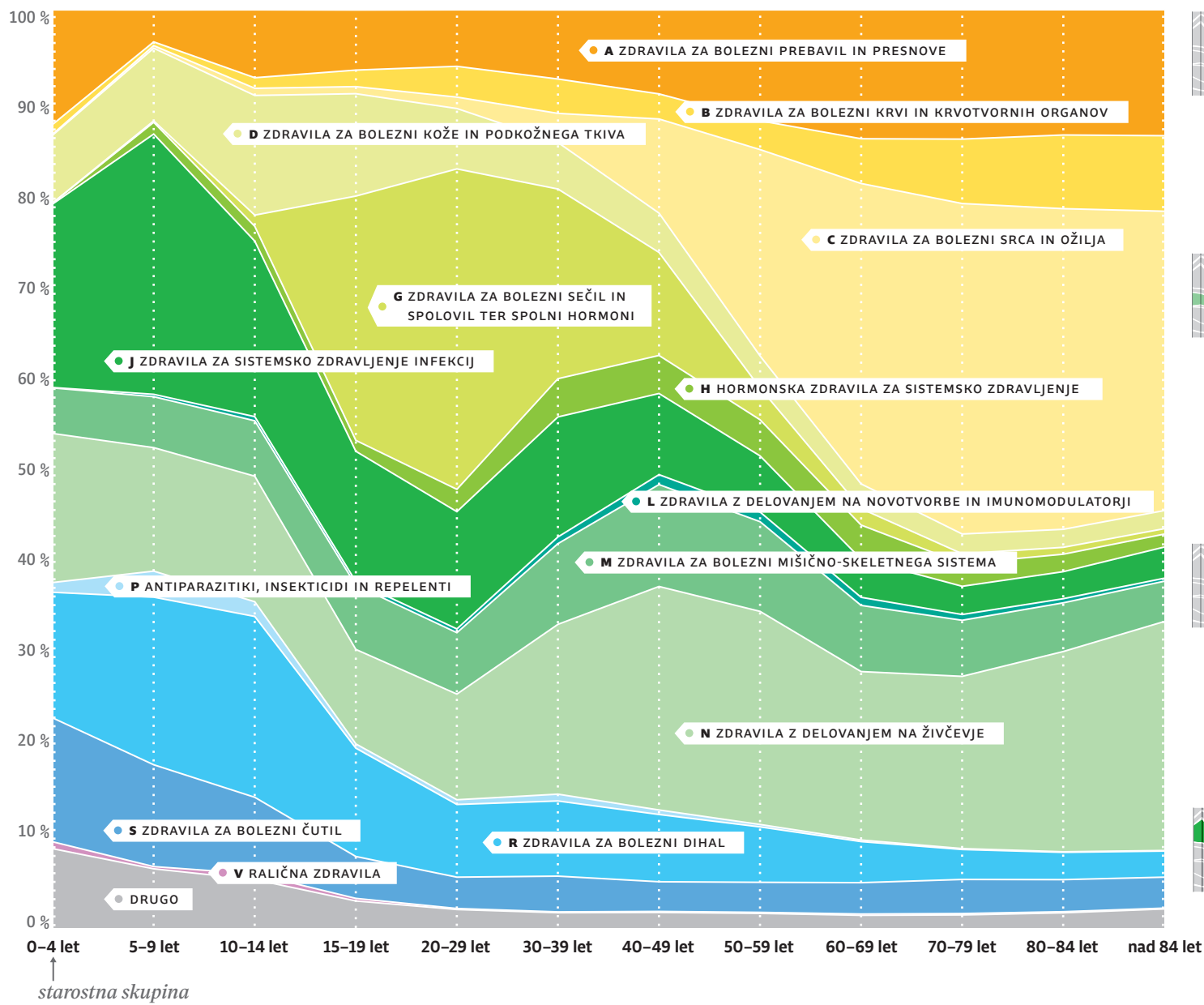
PIŠETA IN RIŠETA
Barbara Rev Zaplatil, Aljaž Vesel

← VEČ NA STRANEH 4 IN 5
V ČLANKU ANITE VOŠNJAK

Slovenski zdravniki so leta 2014 izdali več kot 17 milijonov receptov v vrednosti 432 milijonov evrov, kar pomeni, da je vsak prebivalec Slovenije prejel v povprečju 8,32 recepta, v več kot 97 odstotkih pa so zdravniki zdravila predpisali na zelenih receptih – vse pogosteje ženskam kot moškim. V desetih letih se je število izdanih receptov povečalo za slabo petino. Skoraj petino sredstev za zdravila so zdravstveno blagajno stala zdravila za bolezni srca in ožilja, vzroki za predpisovanje zdravil pa se zelo spreminjajo s starostjo pacientov.

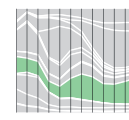
Grafika za vsako starostno skupino prikazuje deleže predpisanih zdravil v Sloveniji leta 2014 glede na klasifikacijo ATC.

Ženske ♀

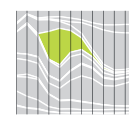
Kardiovaskularne bolezni

Obolenja srca in ožilja, ki so že desetletja poglavitni vzrok bolezni in prezgodnje smrti v EU, naraščajo zaradi vse bolj nezdravega načina življenja. Med najpogostejše spadajo povišan krvni tlak, srčna kap, bolezen srčnih zaklopk in revmatične bolezni srca. Pri ženskah se težave s povišanim tlakom, holesterolom in sladkorjem pogosteje pojavijo v menopavzi.

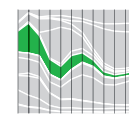
Bolezni živčevja

Število bolnic, ki zbolejajo za motnjami delovanja živčevja, veliko bolj strmo narašča kot pri moških. Vse več je alzheimerjeve bolezni, a tudi psihiatričnih in psihosomatskih simptomov kot so depresija, strah, nevroza, čustvena labilnost, nespečnost, pozabljenost, neodločnost. Zaradi stresa, ki ga občutijo zaradi obremenitev na delovnem mestu, slabih odnosov, gmotnih težav ali osamljenosti, najpogosteje posegajo po analgetikih, ki se dobijo tudi brez recepta.

Kontracepcija

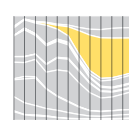
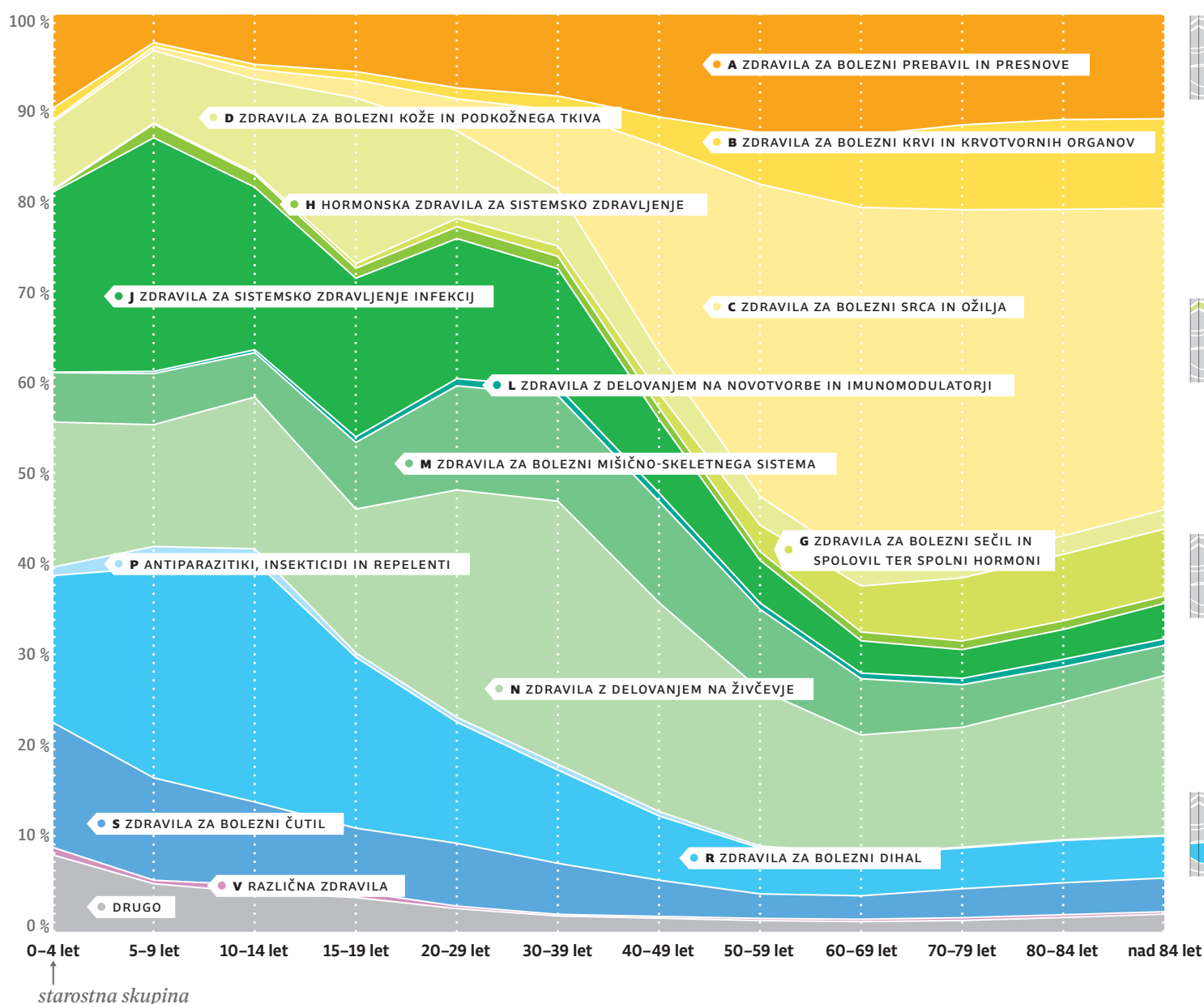
V obdobju adolescence povzročajo dekletom velike spremembe in neveselosti predvsem spolno dozorevanje, ki ga zadnjega pol stoletja zaznamuje kontracepcijska tableta. Ta je pred 50 leti sprožila pravo revolucijo in začela spreminjati svet, saj so z njo ženske dobile nadzor in zaščito pred nezaželeno nosečnostjo. Večina kontracepcijskih tablet je kombinacija odmerkov, ki vsebujejo hormona estrogen in progesteron.

Vnetje sečil

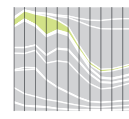
Okužbe sečil so ob okužbah dihal eno najpogostejših vnetnih obolenj pri ljudeh vseh starosti. Več kot polovico žensk prizadene vsaj enkrat v življenju, vsaki tretji pa se vztrajno ponavljajo. Vnetje spolovila je pogosto tudi pri dojenčkih in deklicah z občutljivejšo kožo do petega leta starosti. Vnetje spremljata pordelost kože in srbečica. Vzroki so v različnih boleznih, najpogosteje pa slabi higieni.

Moški ♂

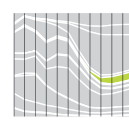
Kardiovaskularne bolezni

Moški obolevajo za obolenji srca in ožilja deset let prej kot ženske. Največ smrti in dolgotrajne prizadetosti povzročata srčni infarkt in možganska kap, ki sta nenađna zapleta koronarne bolezni srca oziroma bolezni možganskega žilja. Dejavniki tveganja so poleg spola zvišan krvni tlak, holesterol in krvni sladkor, kajenje, stres, starost, čezmerna telesna teža, telesna nedejavnost.

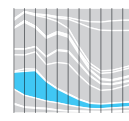
Nečista koža

Vnetne kožne bolezni, kot so akne, so v času adolescence prava nadloga, ki še zlasti muči fante. Najpogostejši sprožilec so hormoni. Ker je pri fantih raven moških spolnih hormonov višja, sta pri njih večji tudi resnost in pojavnost aken.

Erektilna disfunkcija

Čeprav so motnje erekcije pogostejše v starosti, lahko prizadenejo moške vseh starosti. Pri mlajših na motnje vplivajo bolezni, kot so sladkorna, visok krvni tlak, srčno-žilne bolezni, visok holesterol, depresija, odstranitve prostate. Skoraj 80 odstotkov vzrokov je organske narave, približno deset odstotkov pa je psihogenih.

Bolezni dihal

So bolezni in stanja, ki okvarijo dihalne poti ali pljuča. Pri otrocih so najpogostejši vzrok smrti, pri odraslih pa na tretjem mestu. Najpomembnejši dejavniki tveganja zanje so kajenje, onesnaženost zraka, alergeni in povzročitelji okužb.

OBJEKTIV

Priloga časopisa Dnevnik, 18. 6. 2016
www.dnevnik.si/objektiv